

OBSAH

1 Co je kognitivní věda?	13
1.1 Kognitivní revoluce	14
1.2 Kognitivní věda či kognitivní vědy?	18
1.3 Kognitivismus	19

I. ČÁST: MYSLÍCÍ STROJE

2 Komputacionismus	26
2.1 Středověká matematika	26
2.2 Aritmetická navigace	27
2.3 Analytická geometrie	29
2.4 Co je myšlení?	31
2.5 Myslicí stroje	32
2.6 Leibnizův projekt	33
2.7 Matematizace logiky	35
2.8 Automatizace myšlení	37
2.9 Kalkul, funkce, algoritmus	41
2.10 Turingův stroj	42
2.11 Funkcionalismus komputacionistický	45
2.12 Turingův test	47
2.13 Námitka matematická	48
2.14 Námitka vědomí	53
2.15 Automatická milenka	59
2.16 Emergence poprvé	61
3 Konekcionismus	64
3.1 Kybernetické lúno	64
3.2 Formální neuron	66
3.3 Konekcionismus	68

3.4	Perceptron	69
3.5	Učící se sítě	71
3.6	Holografická paměť	72
3.7	Sít, jež umí číst	73
3.8	Emergence podruhé	77
3.9	Konekcionismus nebo komputacionismus?	80
4	Robotika	84
4.1	Pragmatické kritérium pravdivosti	85
4.2	Umělý expert	86
4.3	Umělý šváb	87
4.4	Stydlník	89
4.5	Houfující trpaslíci	91
4.6	Cog a Kismet	93
4.7	Umělý život	94
4.8	Buněčné automaty	97
4.9	Kyborg	98
4.10	Loebnerova cena	99

II. ČÁST: MYSLÍCÍ TKÁŇ

5	Dějiny neurovědy	104
5.1	Konec duše?	104
5.1.1	Neurochirurgie v paleolitu	104
5.1.2	Zrod neurovědy	105
5.1.3	Pneumatologie	106
5.1.4	Kardiocentrismus	107
5.1.5	Cefalocentrismus	109
5.1.6	Ventrikulární teze	111
5.1.7	Neuronální hypotéza	113
5.1.8	Člověk stroj	117
5.1.9	Překvapivá hypotéza?	122
5.2	Rozbité zrcadlo	123
5.2.1	Experimentální výzkum vnímání	123

5.2.2	Psychologie vnímání	125
5.2.3	Enaktivní paradigma	126
5.3	Neuron	128
5.3.1	Princip nervového vzruchu	128
5.3.2	Retikulární a neuronální hypotéza	134
5.3.3	Elektrické synapse	135
5.4	Neurotransmise	136
5.4.1	Loewiho sen	137
5.4.2	Trip na kole	139
5.4.3	Konec psychóz	143
5.4.4	Mechanismus účinku	144
5.5	Spor o lokalizaci schopností	147
5.5.1	Frenologie	148
5.5.2	Lokalizacionisté	153
5.5.3	Ekvipotencialisté	157
5.5.4	Neuroplasticita	161
5.5.5	Diaschizis	163
5.5.6	Dvojí disociace	164
5.5.7	Dvojí disekce	165
5.5.8	Lokalizovaná ekvipotencialita	166
5.5.9	Teorie modularity	168
5.5.10	Problém lokalizace schopností	172
6	Metody výzkumu mysli	174
6.1	Srovnávací studia	175
6.1.1	Kognitivní biologie	176
6.1.2	Hierarchie kognitivních struktur	180
6.1.3	Viry	182
6.1.4	Mrtvý čas	186
6.1.5	Učení	188
6.1.6	Kooperon	190
6.1.7	Rostlinná neurobiologie	191
6.1.8	Chemická komunikace	192
6.1.9	Nezmarná síť	194
6.1.10	Proč je mozek v hlavě?	197

6.1.11	Zeja a mechanismus paměti	201
6.1.12	Chobotnice a učení nápodobou	202
6.1.13	Škrticí smyčka	203
6.1.14	Sociální hmyz	205
6.1.14.1	Vývoj sociability	206
6.1.14.2	Hrabalky a kutilky	206
6.1.14.3	Čmeláci	207
6.1.14.4	Včely	208
6.1.14.5	Mravenci	209
6.1.15	Mozek – Mraveniště	212
6.1.16	Obratlovci	216
6.1.17	Trojediný mozek	217
6.1.18	Specifita lidského mozku	219
6.1.19	Makroanatomie	220
6.1.20	Mikroanatomie	225
6.2	Metoda destrukce	230
6.2.1	Experiment ve fyziologii	231
6.2.2	Léze	231
6.2.3	Diskoneční syndrom a jeho interpretace	234
6.2.3.1	Modularita vědomí	240
6.2.3.2	Experiment v první osobě	243
6.2.3.3	Jalovost spekulace	245
6.3	Metoda stimulace	247
6.3.1	Elektrostimulace	247
6.3.2	Transkraniální magnetická stimulace	256
6.4	Metoda registrace	258
6.4.1	Strukturální zobrazovací metody	258
6.4.1.1	Radiografické metody	259
6.4.1.2	Magnetická rezonance	259
6.4.1.3	Mimotělní zkušenost	260
6.4.1.4	Neuronální základy morálního chování	261
6.4.2	Funkční zobrazovací metody	265
6.4.2.1	Elektromagnetické metody	266
6.4.2.1.1	Elektroencefalografie	266
6.4.2.1.2	Registrace aktivity jediného neuronu	267

6.4.2.1.3	Evokované potenciály	268
6.4.2.1.4	Svoboda vůle	270
6.4.2.1.5	Funkční magnetická rezonance	272
6.4.2.1.6	Neurobiologie morálního uvažování	272
6.4.2.2	Radioizotopové metody	276
6.4.2.2.1	Jednofotonová emisní tomografie	277
6.4.2.2.1	PET	278
6.4.2.3	Problém neuronálního kódu	281
6.5	Behaviorální a fenomenologická studia	284
6.5.1	Reflex	284
6.5.2	Spinální duše	286
6.5.3	Podmiňování	288
6.5.3.1	Klasické podmiňování	289
6.5.3.2	Operantní podmiňování	293
6.5.3.3	Biologická zpětná vazba	296
6.5.4	Behaviorismus či fenomenologie?	297
6.5.5	Kognitivní primatologie	298
6.5.6	Heterofenomenologie	300
6.5.7	Věda v první osobě	303
6.5.8	Neurofenomenologie	304
6.5.9	Je možná věda v první osobě?	308
6.6	Klinika	309
6.6.1	Poruchy vědomí	311
6.6.2	Kvantitativní poruchy vědomí	311
6.6.2.1	Klinické obrazy zaměnitelné s komatózními stavy	315
6.6.2.2	Heterofenomenologie poruch bdělosti	316
6.6.2.3	Neuronální koreláty poruch bdělosti	318
6.6.3	Kvalitativní poruchy vědomí	320
6.6.3.1	Bazální vědomí	320
6.6.3.2	Reflexivní vědomí	322
6.6.3.3	Korové syndromy a jejich neuropsychologické příznaky	324
6.6.3.3.1	Syndrom prefrontální	325
6.6.3.3.2	Rolandický syndrom	327
6.6.3.3.3	Parietální syndrom	329
6.6.3.3.4	Temporální syndrom	332

6.6.3.3.5 Okcipitální syndrom	333
6.6.3.4 Nelokalizované syndromy	336
6.7 Filosofie mysli	338
6.7.1 Negace problému	340
6.7.2 Kritérium spekulativní falzifikace	342
6.7.2.1 Ontologický dualismus	344
6.7.2.2 Idealistický monismus	348
6.7.2.3 Materialistický monismus	350
6.7.2.4 Neutrální monismus	352
6.7.3 Nezbytnost spekulace	356
7 Epistemologie kognitivních věd	358
7.1 Kredo	361
Literatura	363
Jmenný rejstřík	377
Věcný rejstřík	383